

12. ročník, úloha II.1 ... papiňák (4 body; průměr ?; řešilo 51 studentů)

Máme hrnec o objemu $V = 22\text{ l}$, v němž je dokonale suchý vzduch. Nalijeme do něj kapalnou vodu o hmotnosti $m = 18\text{ g}$. Hrnec poté hermeticky uzavřeme a ohřejeme na teplotu 100°C . Kolik vody zůstane v kapalném stavu? Vodní páru považujte za ideální plyn.

Po zahřátí mohou nastat dvě možnosti. Buď se odpaří všechna voda (pak není co řešit), anebo se odpaří pouze část vody a v papiňáku budou syté vodní páry. Předpokládejme, že nastane druhý případ.

Tlak sytých vodních par při 100°C je roven atmosférickému tlaku (rozmyslete si proč!). Známe tedy tlak a objem vodní páry. Ze stavové rovnice dostaneme pro hmotnost páry

$$m_{\text{odp}} = \frac{p_0 V M}{R_m T},$$

kde p_0 je atmosférický tlak, V objem nádoby, M molární hmotnost vody, R_m univerzální plynová konstanta a T termodynamická teplota. Dosazením konkrétních hodnot dostaneme

$$m_{\text{odp}} = 13\text{ g}.$$

Vidíme, že se skutečně neodpařila všechna voda. Odečtením od celkové hmotnosti získáme hmotnost vody, která zůstala v kapalném stavu

$$m_{\text{kap}} = 5\text{ g}.$$

Poznámka. Při řešení jsme směle zanedbali objem kapalné vody proti objemu papiňáku.

Václav Porod